

Asia: VN/8058/2023

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittujen kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta

Huomiot asetuksen pykälistä

Huomionne asetusluonnoksen 1 §:stä ja liitteistä 1-3.

-

Huomionne asetusluonnoksen 2 §:ssä esitettyyn vaatimukseen siitä, että kaavassa on noudatettava liitteen 4 mukaista vakiomuotoista kaavamääräyksen ja kaavakohteen esitystapaa ja kaavamääräyksen otsikointia.

Yleistä merkinnöistä

Onko koodistoa laadittaessa otettu huomioon, että aurinkovoima-alueet voivat syntyä ja kehittyä hyvin erilaisissa ympäristöissä? Näitä voi esimerkiksi olla sekä olemassa olevan rakenteen yhteyteen pienessä mittakaavassa tehtävä hanke että laajaan aluekokonaisuuteen irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta kehitettävä hanke. Merkintöjä kyseisille hankkeille tulisi olla riittävästi, jotta voidaan käyttää tarkoituksenmukaista merkintä- ja määräysvalikoimaa, keskeisinä määritteinä minkälainen hanke on luonteeltaan ja miten se sijoittuu olemassa olevaan ympäristöön.

Aurinkovoima - kuten tuulivoimakin - on hankekehitystä, jossa tyypillisesti iso osa hankkeista toteutuu viiveellä tai ei lainkaan. Viivästyminen voi johtua esimerkiksi sähköverkon liittymismahdollisuuksien rajoituksista, kantaverkon vahvistamisen aikataulusta, yleisestä taloustilanteesta tai rakenteiden ja komponenttien pitkistä toimitusajoista.

Mikäli alueen päämaankäyttötarkoitus määritetään kaavassa, mikä vaikutus tällä on maanomistajalle? Mitä tapahtuu esim. maataloustuille tai miten tämä vaikuttaa metsäkiinteistöjen käsittelyyn, kiinteistöveroon jne.? Mikäli kaavan voimaantulemisella on vaikutus näihin kysymyksiin, pitäisi merkintöjen käyttöön ottamista lykätä.

Olisiko tarkoituksenmukaisempaa harkita merkintätavaksi joko muuttuvan maankäytön merkintöjä esim. M/ EAU tai muita ratkaisuja, joissa olemassa olevaa toimintaa voidaan jatkaa siihen asti, että rakentaminen alkaa, virallisella kaavastatuksella? Koska osa hankkeista jää toteutumatta kokonaan, on tarkoituksenmukaista säilyttää myös olemassa oleva maankäyttöstatus, jotta ei kuormiteta

kuntien kaavoitusta ja viranomaisia ”turhalla kaavoituksella”. Nykyään hankekohtaiset sopimukset ovat luonteeltaan sellaisia, että niissä on selkeät aikarajat raukeamiselle, joten tältä osin tilanne ratkeaa tietyn ennakkoon määritellyn ajanjakson kuluessa.

Huomionne liitteessä 4 esitettyihin kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystapoihin.

-

Huomionne liitteessä 4 esitettyihin kaavamääräyskoodien yhdistelmiin ja kaavamääräyksen muodostamisen periaatteisiin liittyen.

-

Yleiset huomionne liitteestä 4.

Liite 4 asemakaava

Tarvitaanko ns. päämaankäyttötarkoitukseen omaa merkintää, jos käyttötarkoitusta tarkentava rakennusalojen, alueiden erityisominaisuuksien ja alueen osien esitystapa määrittää sen tarkemmin? Aurinkovoimaloiden määrittävän tekstin sisälle olisi saatava sijoitettua muuntoasemat, huoltokontit ja muut sähkönsiirron rakenteet. Kyseisiä alueita ei kannata yrittää määrittää asemakaavaa laatiessa kovin tarkasti, koska kyseiset rakenteet ovat mittakaavaltaan varsin pieniä ja niiden mitat, koko ja tilavuus määräytyvät yleensä toteutusvaiheen tilausta tehtäessä (=dimensiot eivät ole kaavoitusvaiheessa selvät). Mikäli kohde sijoittuu herkälle paikalle, voidaan muilla kaavoituksen ohjausmekanismeilla määritellä sijoittumisen periaatteet ja mittasuhteet siten, että ympäristölle ei aiheudu haittaa.

Liite 4 yleiskaava

Voisiko aurinkovoima-alueissa sekä tuulivoima-alueissa käyttää samantyyppistä merkintävalikoimaa, kuin tuulivoimassa nykyään? Päämaankäyttötarkoitus säilyy maa-/ metsätalous tms. merkintänä, mutta osa-aluemerkinnällä voitaisiin osoittaa alue, joka voidaan ottaa aurinkovoiman käyttöön.

Toisena vaihtoehtona käytännöllisempi olisi muuttuvan maankäytön tai ympäristön muutosta kuvaava merkintä M/ EAU tai MT/EAU, tai kehittää ympäristön muutosta koskevia määräyksiä palvelemaan tätä käyttötarkoitusta.

Liite 4 Maakuntakaava

Minkäläinen aurinkovoima-alue edellyttää maakuntakaavatason ohjausta? Minkälaisella tiedolla maakuntaliitto määrittelee aurinkovoima-alueen, joka on toteutettavissa? Minkälaisella menettelyllä aurinkovoima-alue -merkintään päädytään? Mitä tapahtuu hankkeille, joita ei ole merkitty maakuntakaavaan?

Maakuntakaava ei ole mielestämme oikea taso määrittämään aurinkovoima-alueita, pois lukien toteutettujen kohteiden merkintä. Aurinkovoima-alueiden kehittäminen ja toteuttaminen on hankekehittämistä ja aurinkovoimapuiston toteutettavuus muodostuu niin monen kysymyksen

ratkaisemisesta, että sitä ei kaavoituksen keinoin voida tehdä. Yksityiskohtaisten kysymysten ja reunaehtojen, selvittäminen voidaan toteuttaa vain tarkemman tason suunnittelussa.

Mikäli alueita määritetään maakuntakaavoihin ”kevyiden oletusten ja riittämättömien selvitysten perusteella”, vaikeutetaan ja pahimmillaan estetään parempien hankkeiden kehittämismahdollisuuksia sulkemalla ne pois kaavamääräyksin ja merkinnöin.

Merkitsemällä hankkeen maakuntakaavaan, päädytään samanlaiseen lopputulokseen, kuin tuulivoima-merkintöjen kanssa. Maakuntakaava toteaa pääasiassa laadinnan aikana olemassa olevat kehityshankkeet ja vahvistuessaan maakuntakaava on jo vanhentunut. Esimerkkinä kysymys, montako uutta tuulivoima-aluetta maakuntakaavoissa on esitetty ainoastaan liiton näkemysten perusteella ja moniko niistä on toteutunut?

Aurinkovoimaloiden vaikutukset eivät ole seudullisia tai maakunnallisia. Vaikutukset kokonaisuudessaan ovat varsin pieniä ja paikallisia. Jos maakunnallisen tason ohjausta halutaan tehostaa, olisi tarkoituksenmukaista luoda edellytyksiä sähköverkon vahvistamiselle, jotta mahdollisia siirtolinjoja ei synny hankekohtaisesti aurinkovoimaloista.

Ekologinen kompensatio

Luoko kyseisen toiminnan erillinen merkintä kaavassa mitään lisäarvoa? Ekologinen kompensatio voidaan asettaa jo olemassa olevien merkintöjen ja määräysten määräysvalikoimaa käyttäen ja erilaiset suojeluohjelmat ja statukset voivat määrittellä perusteen merkinnälle ja ohjata myös mahdollista maankäyttöä tätä kautta. Alueen rooli kyseisessä käytössä voidaan määrittää tekstiosioissa.

Ekologinen kompensatio on uusi asia Suomessa ja vaihtoehtoja toteuttaa kyseinen toiminta on useita. Soveltuvan toimintatavan kehittyminen voisi olla käytännöllisempää kerätyn kokemuksen kautta ja määrittää mahdollinen erillinen kaavamerkintä myöhemmin.

Liite 1

Liite 4 asemakaava

Liite 4 yleiskaava

Yleiset huomionne asetuksesta

Yleiset huomionne luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi yhteentoimivassa tietomallimuodossa laadittavien kaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta.

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne.

-

Malmivirta Martti
Korkia Oy